Elektronicznie podpisany przez:
Izabela Chrulska
dnia 27 października 2026 r.

UCHWAŁA Nr RIO.II-00313-31/2026

z dnia 27 października 2026 r.

Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku

w sprawie wyrażenia opinii o możliwości spłaty przez Gminę Czyże pożyczki lub kredytu długoterminowego w łącznej wysokości 900.000 zł, przeznaczonego na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Na podstawie art. 13 pkt 1 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 7), art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 ze zm.) oraz Zarządzenia Nr 7/2023 z dnia 27 lipca 2023 r. Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku w sprawie wyznaczenia składów orzekających i ich przewodniczących:

Skład Orzekający w osobach:
Izabela Chrulska - przewodnicząca
Małgorzata Rutkowska - członek
Maria Wasilewska - członek

Opiniuje pozytywnie

możliwość spłaty przez Gminę Czyże planowanej do zaciągnięcia w 2026 roku pożyczki lub kredytu długoterminowego w łącznej wysokości 900.000 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań, wskazując jednocześnie na uwagę zawartą w uzasadnieniu.

U Z A S A D N I E N I E

Wójt Gminy Czyże, pismem SK.3021.8.2026 z dnia 20 października 2026 r. (data wpływu do RIO: 20.10.2026 r.), wystąpił do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku z wnioskiem o wydanie opinii o możliwości spłaty pożyczki lub kredytu długoterminowego w kwocie 730.000 zł, z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w roku 2026 oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów w kwocie 170.000 zł.

Po przeanalizowaniu przedłożonych dokumentów Skład Orzekający, stwierdza co następuje.

Podstawę zaciągnięcia wskazanego zobowiązania stanowi zarządzenie Nr 241/2026 Wójta Gminy Czyże z dnia 20 października 2026 r. w sprawie zaciągnięcia pożyczki lub kredytu długoterminowego w wysokości 730.000 zł na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów w kwocie 170.000. Zgodnie z §1 zarządzenia zobowiązanie w łącznej wysokości 900.000 zł zostanie przeznaczone na wskazane cele. Spłata kapitału wraz z należnymi odsetkami ma nastąpić w latach 2027-2034 ze środków budżetowych. Zabezpieczeniem pożyczki lub kredytu będzie weksel in blanco, na warunkach określonych w deklaracji wekslowej.

Wójt Gminy podejmuje powyższą czynność na podstawie upoważnienia Rady Gminy Czyże, określonego w §12 pkt 1 uchwały Nr XIX/117/2025 z dnia 22 grudnia 2025 r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy Czyże na rok 2026. Zobowiązanie objęte wnioskiem mieści się w limitach określonych w §7 uchwały Nr XXII/125/2026 z dnia 27 marca 2026 r. w sprawie zmian w budżecie gminy Czyże na 2026 rok. Rada ustaliła w niej limity zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek zaciąganych m.in. na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w kwocie 730.000 zł oraz na

spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz kredytów i pożyczek w kwocie 170.000 zł.
Cel zaciągnięcia pożyczki lub kredytu odpowiada celom określonym w art. 89 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych. Wójt działa zatem w granicach udzielonego upoważnienia oraz ustalonych limitów budżetowych.

Budżet Gminy Czyże na 2026 rok, po uwzględnieniu zmian dokonanych do dnia wydania opinii, przedstawia się następująco:
－dochody ogółem: 16.919.968,52 zł, w tym bieżące: 13.926.453,35 zł, majątkowe: 2.993.515,17 zł;
－wydatki ogółem: 18.437.957,07 zł, w tym bieżące: 14.568.693,45 zł, majątkowe: 3.869.263,62 zł.
Deficyt budżetu gminy wyniesie 1.517.988,55 zł. Zostanie on pokryty przychodami z planowanych do zaciągnięcia kredytów i pożyczek w kwocie 730.000 zł, wolnymi środkami w kwocie 579.997,82 zł, przychodami z tytułu szczególnych zasad wykonywania budżetu w ogólnej kwocie 78.521,51 zł oraz przychodów wynikających z rozliczenia środków z Unii Europejskiej w kwocie 129.469,22 zł.
Wskazane źródła finansowania planowanego deficytu odpowiadają źródłom wymienionym w art. 217 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.
Ponadto, Gmina planuje spłatę krajowych pożyczek lub kredytów w wysokości 170.000 zł z planowanych do zaciągnięcia pożyczek lub kredytów.
Łączna planowana kwota przychodów budżetu wynosi zatem 1.687.988,55 zł, a łączne rozchody - 170.000 zł. Wielkości te są zgodne z załącznikiem „Przychody i rozchody budżetu na 2026 r.” do uchwały Nr XXII/125/26 Rady Gminy Czyże z dnia 27 marca 2026 w sprawie zmian w budżecie gminy Czyże na 2026 rok.
Skład Orzekający wskazuje, że zgodnie z bilansem z wykonania budżetu według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r., Gmina posiada przychody wewnętrzne możliwe do zaangażowania w budżecie 2026 roku w łącznej kwocie 787.988,55 zł. Całość tej kwoty została zaangażowana w budżecie na 2026 rok.

Przewidywana sytuacja finansowa Gminy Czyże, w tym prognozowany poziom długu publicznego, została przedstawiona w Wieloletniej Prognozie Finansowej po zmianach dokonanych uchwałą Nr XXVI/143/2026 Rady Gminy Czyże z dnia 30 czerwca 2026 r. w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czyże na lata 2026 – 2034. Dane dotyczące wyniku budżetu, przychodów i rozchodów oraz długu jednostki samorządu terytorialnego są zgodne z obowiązującym planem budżetu na 2026 rok, co spełnia wymogi art. 229 ustawy o finansach publicznych.
Gmina Czyże zakłada spłatę zaciągniętych oraz planowanych zobowiązań do końca 2034 roku. Zadłużenie na koniec 2026 roku prognozowane jest na poziomie 1.765.000 zł, co stanowi 10,43% przewidywanych dochodów ogółem oraz 12,67% dochodów bieżących.
Od 2027 roku Gmina nie przewiduje zaciągania kolejnych kredytów ani pożyczek. W całym okresie objętym prognozą zaplanowano wydatki na obsługę długu w łącznej wysokości 395.915 zł.

Z przedłożonej prognozy wynika, iż w całym okresie jej obowiązywania zostanie zachowana relacja określona w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Oznacza to, że wskaźniki planowanych w poszczególnych latach spłat zobowiązań (wynikające z relacji po lewej stronie nierówności we wzorze z art. 243 ustawy o finansach publicznych) nie przekroczą wskaźników dopuszczalnych limitów spłat zobowiązań (określonych po prawej stronie nierówności we wzorze).
W budżecie na 2026 rok wskaźnik spłaty rat kapitałowych wraz z odsetkami wynosi 14,16%, przy maksymalnym dopuszczalnym wskaźniku obliczonym w oparciu o wykonanie 2025 roku stanowiącym 2,25%. W kolejnych latach margines pomiędzy ustaloną wartością wskaźników a jego dopuszczalnym ustawowo pułapem będzie kształtował się na poziomie od **0,12%** do 9,67%. Na uwagę zasługuje rok 2033, w którym margines bezpieczeństwa będzie niższy niż jeden punkt procentowy i wyniesie 0,12%.

Założenie zachowania wskazanych relacji, w zakresie dopuszczalnych wskaźników spłat, opiera się przede wszystkim na osiąganiu w latach 2026-2034 nadwyżek operacyjnych, czyli dodatniej różnicy między dochodami i wydatkami bieżącymi, zgodnie z regułami określonymi w art. 242 ustawy. W roku 2026 działalność bieżąca Gminy zamknie się deficytem operacyjnym w wysokości (-) 709.240,10 zł. Na pokrycie planowanego deficytu Gmina przeznacza przychody wewnętrzne w kwocie przewyższającej ujemne saldo operacyjne. Skład Orzekający uznaje, że spełniono wymóg równoważenia budżetu w zakresie dochodów i wydatków bieżących, o którym mowa w art. 242 ust. 1 w zw. z art. 296a ust. 1 ustawy o finansach publicznych. W pozostałych latach objętych prognozą, tj. w okresie 2027-2034 zaplanowano nadwyżki operacyjne w wysokości od 254.713 zł do 503.535 zł. Analiza danych historycznych dotyczących działalności bieżącej Gminy w latach 2019-2025 wskazuje, że nadwyżki operacyjne mieściły się w przedziale od 344.709,02 zł do 2.634.026,17 zł, a średnia arytmetyczna sald operacyjnych w tym okresie wyniosła 997.722,63 zł. Na tle wyników osiągniętych w poprzednich latach prognozowane nadwyżki operacyjne mieszczą się w tym przedziale i pozostają poniżej średniej z analizowanego okresu. Można zatem przyjąć, że założony poziom nadwyżek operacyjnych jest realny do osiągnięcia i wystarczający do zapewnienia spłaty zobowiązań zgodnie z wymogami ustawowymi.

Wydając pozytywną opinię o możliwości spłaty planowanego do zaciągnięcia w 2026 roku zobowiązania w kwocie 730.000 zł, z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu oraz w kwocie 170.000 zł na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań - Skład Orzekający zwraca jednocześnie uwagę, że w roku 2033 margines pomiędzy prognozowanym wskaźnikiem spłaty zobowiązań a dopuszczalnym limitem wyniesie zaledwie 0,12% punktu procentowego. Tak niewielka rezerwa ogranicza odporność prognozy na ewentualne odchylenia od przyjętych założeń, w szczególności dotyczących realizacji dochodów bieżących oraz osiągania planowanych nadwyżek operacyjnych. W związku z powyższym Gmina winna zachować dyscyplinę w wykonywaniu budżetów w poszczególnych latach w stopniu umożliwiającym wypracowanie dopuszczalnych wskaźników spłat zobowiązań na poziomie odpowiednim w stosunku do przyjętych prognoz spłaty długu publicznego.

POUCZENIE
Od opinii wyrażonej w niniejszej uchwale służy prawo wniesienia odwołania do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku w terminie 14 dni od daty jej otrzymania.

Przewodnicząca Składu Orzekającego
Izabela Chrulska